

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1201

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 november 2014

Op 27 oktober jl. heb ik uw Kamer middels een brief (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1179) geïnformeerd over de door de Europese Commissie gepubliceerde documenten inzake de berekening van de bijdragen die banken respectievelijk aan de nationale afwikkelingsfondsen en aan het Europese afwikkelingsfonds (*Single Resolution Fund*, SRF) moeten betalen. Deze documenten betreffen respectievelijk een gedelegeerde handeling van de Europese Commissie en een conceptvoorstel voor een uitvoeringshandeling van de Europese Raad. Naar aanleiding van de voorgenoemde brief heeft de vaste commissie voor Financiën mij d.d. 30 oktober jl. vragen gesteld (zie bijlage¹). Door middel van deze brief beantwoord ik deze vragen.

Methodiek voor de berekening van de bijdragen

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben verschillende vragen gesteld over de wijze waarop de bijdragen van banken aan het (Europese) afwikkelingsfonds worden berekend. Alvorens deze vraag te beantwoorden is het nuttig kort in herinnering te roepen wat het verschil is tussen nationale afwikkelingsfondsen en het Europese SRF.

In de hele EU dienen – conform hetgeen bepaald is in de richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken (*Bank Recovery and Resolution Directive*, BRRD)² – in 2015 nationale afwikkelingsfondsen opgericht te zijn. Voor de landen die deelnemen aan de bankenunie zullen deze nationale afwikkelingsfondsen in 2016 worden vervangen door een Europees fonds, het SRF. Voor de bijdragen die banken jaarlijks aan het (Europese) afwikkelingsfonds moeten betalen, geldt – onafhankelijk of het nu een nationaal afwikkelingsfonds betreft of een Europees fonds – dat de bijdrage wordt gebaseerd op de totale passiva minus eigen vermogen en minus de door het depositogarantiestelsel (DGS) gegarandeerde

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014L0059>

deposito's van een bank (de «contributiegrondslag»). Hierop wordt vervolgens een correctie toegepast voor het risicoprofiel van de desbetreffende instelling. Dit uitgangspunt is reeds vastgelegd in de BRRD. In de BRRD is ook vastgelegd dat de Europese Commissie een voorstel doet hoe de bijdragen van banken aan een afwikkelingsfonds (d.w.z. zowel een nationaal afwikkelingsfonds als het SRF) in concreto berekend moeten worden. Hiervoor heeft de Europese Commissie onlangs een voorstel gedaan (i.e. de boven genoemde «gedelegeerde handeling»).

In de gedelegeerde handeling wordt de bijdrage, die individuele instellingen elk jaar aan hun afwikkelingsfondsen zullen moeten afdragen, nader uitgewerkt. Deze bijdrage wordt in de gedelegeerde handeling vastgesteld aan de hand van een vast deel (de zogenoemde *flat fee*), gebaseerd op de voorgenoemde contributiegrondslag, en een correctie hierop, gebaseerd op het risicoprofiel van de bank. De gedelegeerde handeling bevat een aantal risico-indicatoren waaraan het risicoprofiel van elke instelling zal worden getoetst. Op basis van het vastgestelde risicoprofiel van individuele instellingen, wordt een zogenoemde *risk adjustment multiplier* toegepast. Deze heeft een bandbreedte van 80% tot 150%.

Zoals verzocht door de leden van de vaste commissie voor Financiën zal ik nader ingaan op de voorgenoemde *risk adjustment multiplier*. Intuïtief zou men kunnen denken dat de *risk adjustment multiplier* met een bandbreedte van 80% tot 150% betekent dat het vaste deel van de bijdrage met 20% verlaagd of 50% verhoogd wordt. Dit is echter onjuist. Ik zal dat verduidelijken aan de hand van een voorbeeld (zie voorbeeld 1 hieronder).

Belangrijk is om vooraf te stellen dat het bij de *risk adjustment multiplier* gaat om de ratio tussen het maximum en het minimum van de voorgenoemde bandbreedte. Bij een bandbreedte van 80% tot 150% is deze ratio 1,875 (150/80). Dit betekent dat het percentage van de *flat fee* dat de meest risicovolle bank moet betalen 1,875 keer zo hoog moet zijn als het percentage van de *flat fee* dat de minst risicovolle bank betaalt. Het is dus niet zo dat de minst risicovolle bank 80% van haar *flat fee* betaalt en de meest risicovolle bank 150% van *flat fee*.

Voorbeeld 1

Aannames:

Bank A: contributiegrondslag = € 1000; *risk adjustment multiplier* = 150%

Bank B: contributiegrondslag = € 500; *risk adjustment multiplier* = 80%

Doelomvang fonds = € 10

Eerst wordt het vaste deel (*flat fee*) van de bijdrage vastgesteld:

Flat fee Bank A: $(€ 1000 / (€ 1000 + € 500)) \times € 10 = € 6,67$

Flat fee Bank B: $(€ 500 / (€ 1000 + € 500)) \times € 10 = € 3,33$

Vervolgens wordt deze gecorrigeerd voor het risicoprofiel van de twee banken:

Risico gecorrigeerde bijdrage Bank A:

$((€ 1000 \times 150\%) / (€ 1000 \times 150\% + € 500 \times 80\%)) \times € 10 = € 7,89$

Risico gecorrigeerde bijdrage Bank B:

$((€ 500 \times 80\%) / (€ 1000 \times 150\% + € 500 \times 80\%)) \times € 10 = € 2,11$

De risicogecorrigeerde bijdrage als percentage van de flat fee is dan:

Bank A: $(€ 7,89 / € 6,67) \times 100\% = 118\%$

Bank B: $(\text{€ } 2,11 / \text{€ } 3,33) \times 100\% = 63\%$

Deze percentages liggen dus niet binnen de bandbreedte van 80% tot 150%, maar de ratio tussen beide percentages is wel 1,875. Hiermee is dus voldaan aan de bandbreedte-eis van de *risk adjustment multiplier*.

Ten slotte hebben de leden van de vaste commissie voor Financiën gevraagd of deze bandbreedte nog zal worden aangepast. Op basis van het huidige voorstel zoals gepubliceerd door de Europese Commissie is de bandbreedte van de *risk adjustment multiplier* bepaald op 80% tot 150%. Het is niet de verwachting dat de lidstaten nog bezwaar zullen aantekenen tegen de voorgestelde bandbreedte. Wel is in de overwegingen bij de gedelegeerde handeling opgenomen dat de Europese Commissie uiterlijk 1 juni 2016 deze *risk adjustment multiplier* opnieuw zal beoordelen.

Risico-indicatoren

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben ook vragen gesteld over de voorgeschreven risico-indicatoren en de risicoweging op basis waarvan het risicoprofiel van een bank wordt bepaald. De Europese Commissie stelt in de gedelegeerde handeling in totaal vier risicopilaars voor, elk onderverdeeld in een aantal risico-indicatoren. Hieronder vindt u een tabel met hierin de verschillende risicopilaars en de verschillende risico-indicatoren, waarbij tussen haakjes de weging van de risicopilaars en binnen elke risicopilaar de risico-indicator is weergegeven.

Risicopilaar	Risico-indicator
Risk exposure (50%)	– Ratio bail-inable funds (25%) – Leverage ratio (25%) – Common Equity Tier 1 ratio (25%) – Total Risk exposure / total assets (25%)
Stability and variety of funding (20%)	– Net stable funding ratio (50%) – Liquidity coverage ratio (50%)
Importance institution to stability (10%)	– Share of total exposures to other institutions (100%)
Additional risk factors (20%)	– Trading activities, off-balance sheet exposures, derivatives, complexity and resolvability (45%) – Membership Institutional Protection Scheme (45%) – Extent extraordinary public financial support (10%)

De leden hebben mij verder gevraagd in hoeverre de omvang van de bankensector ten opzichte van het BBP wordt meegenomen. Er wordt niet gekeken naar de omvang van de bankensector ten opzichte van het BBP, wel is het zo dat door de gekozen methodiek grotere banken in principe een relatief grotere bijdrage moeten leveren aan het afwikkelingsfonds. Daarnaast wordt in de risicopilaar «*Importance institution to stability*» rekening gehouden met de verwevenheid met andere instellingen. Deze risico-indicator geeft een goede indicatie in hoeverre een instelling een risico vormt voor het systeem.

De leden vragen naar de mogelijkheid die de afwikkelingsautoriteit heeft om een aantal indicatoren nog verder in te vullen. De afwikkelingsautoriteit heeft niet de mogelijkheid om de indicatoren zelf nader in te vullen; deze zijn vastgelegd in de gedelegeerde handeling. Wel heeft de afwikkelingsautoriteit bij de vierde pilaar «*additional risk factors*» enige discretie, doordat sommige indicatoren in deze pilaar meer kwalitatief van aard zijn.

Ook vragen de leden waarom ik tevreden ben over de gekozen risico-indicatoren en op welke wijze rekening is gehouden met het risicoprofiel van de Nederlandse banken. Ik ben tevreden omdat de focus ligt op indicatoren die een objectief beeld geven van de risico's van individuele instellingen. Dit voorkomt namelijk dat individuele banken of bankensectoren een voordeel genieten of juist benadeeld worden door indicatoren die niet samenhangen met hun risicoprofiel. Uitgangspunt voor mij is dat de bijdragen op objectieve wijze worden vastgesteld en een evenwichtige bijdrage gevraagd wordt van individuele banken en bankensectoren.

Regeling voor kleine banken

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben gevraagd in hoeverre er rekening gehouden wordt met de systeemrelevantie van banken en in hoeverre de regeling voor kleine banken voldoende proportioneel is. Ook willen de leden weten op welke specifieke gronden een afwikkelingsautoriteit kan beslissen om de banken alsnog te onderwerpen aan de reguliere bijdrage en een bank zodoende uit te sluiten van de speciale regeling voor kleine banken.

In de gedelegeerde handeling wordt het proportionaliteitsbeginsel toegepast doordat in een speciale, op forfaitaire bedragen gebaseerde regeling voor kleine banken is voorzien. Banken komen in aanmerking voor dit «kleine banken-regime» wanneer hun contributiegrondslag kleiner is dan € 300 mln en deze banken een balanstotaal hebben van minder dan € 1 mld.

De afwikkelingsautoriteit kan beslissen een kleine bank alsnog een reguliere bijdrage op te leggen. Deze beslissing van de afwikkelingsautoriteit wordt genomen op basis van de volgende criteria:

- het bedrijfsmodel van de bank;
- de meest recente goedgekeurde jaarcijfers;
- de voorgenoemde risico-indicatoren;
- een beoordeling door de toezichthouder van het risicoprofiel van de bank.

Overgangsregeling van BRRD naar SRM

Zoals bekend zal per 1 januari 2016 het Europese afwikkelingsmechanisme (*Single Resolution Mechanism*, SRM) volledig in werking treden. Door middel van de SRM-verordening wordt het regelgevend kader voor de afwikkeling van banken binnen de bankenunie volledig geharmoniseerd. Voor de berekening van bijdragen door banken aan het SRF is in de SRM-verordening vastgelegd dat middels een uitvoeringshandeling van de Europese Raad bepaald wordt hoe de hierboven besproken gedelegeerde handeling binnen de bankenunie zal worden toegepast. Tezamen met het voorstel voor een gedelegeerde handeling heeft de Europese Commissie daarom ook een conceptvoorstel gepubliceerd voor een uitvoeringshandeling van de Europese Raad. In het bijzonder ziet deze uitvoeringshandeling op de overgang van het in 2015 nationaal heffen van bijdragen onder de BRRD naar het in 2016 heffen van bijdragen ten behoeve van het SRF. De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben gevraagd waar de verschillen in de hoogte van de bijdragen van de individuele banken bij overgang van het nationale naar het Europese regime door ontstaan.

De reden voor dit overgangseffect hangt samen met twee bepalingen in de BRRD. In de BRRD is enerzijds bepaald dat de doelomvang van een afwikkelingsfonds wordt vastgesteld op basis van de hoeveelheid DGS gegarandeerde deposito's. Er is hiervoor gekozen omdat dit in lijn is met

de wijze waarop de doelomvang van het ex ante DGS-fonds wordt bepaald.

In de BRRD is anderzijds bepaald dat de bijdragen aan het afwikkelingsfonds worden berekend naar rato van de totale passiva minus eigen vermogen en minus de door het DGS gegarandeerde deposito's. Er is voor aftrek van de gegarandeerde deposito's gekozen omdat hiervoor al een DGS-fonds bestaat. Het samenspel van deze twee bepalingen betekent dat een bank met veel gegarandeerde deposito's de *doelomvang* van het afwikkelingsfonds sterk doet toenemen, want deze is gebaseerd op de hoeveelheid gegarandeerde deposito's van de deelnemende banken. Tegelijk is de *bijdrage* aan het afwikkelingsfonds van deze bank met veel gegarandeerde deposito's zelf relatief klein, omdat de bijdrage is gebaseerd op de hoeveelheid passiva minus eigen vermogen en minus door DGS gegarandeerde deposito's.³ Dit is een effect dat reeds binnen een lidstaat plaatsvindt tussen de banken binnen een lidstaat en dus blijft plaatsvinden bij banken in lidstaten in de EU die niet deelnemen aan de bankenunie. In de bankenunie doet dit effect zich echter voor alle deelnemende banken op het Europese niveau voor. Dit komt omdat de doelomvang van het SRF wordt bepaald door 1% van de gegarandeerde deposito's in alle aan de bankenunie deelnemende lidstaten te nemen. Hierdoor zullen lidstaten met banken met relatief veel gegarandeerde deposito's ten opzichte van hun totale passiva relatief minder bijdragen aan het SRF en lidstaten met banken met relatief weinig gegarandeerde deposito's ten opzichte van hun totale passiva juist meer. Een voorbeeld is opgenomen om een en ander te verduidelijken (zie voorbeeld 2 hierna).

Zoals ik heb aangegeven in mijn brief van 27 oktober jl. stelt de Europese Commissie in de uitvoeringshandeling een infasering voor van de berekening van de bijdrages aan het Europese SRF. Dit betekent dat de bijdragen gedurende de opbouwphase van het SRF voor een deel bestaan uit bijdragen gebaseerd op de toepassing van de BRRD in de nationale context en voor een deel uit de toepassing van dezelfde regels binnen de bankenunie.

Hierbij wordt gebruikt gemaakt van het mutualisatiepad dat eerder is overeengekomen voor de nationale compartimenten binnen het SRF. Dit moet een abrupte overgang en excessieve schommelingen voorkomen. Op deze manier ontstaat een geleidelijke overgang naar een volledig Europees systeem. Deze infaseringsmaatregel verlaagt enigszins de bijdrage van banken in lidstaten die door de overgang naar de bankenunie meer gaan betalen ten opzichte van de nationale context en verhoogt enigszins de bijdrage van banken in lidstaten die door de overgang minder gaan betalen.

Verder hebben de leden mij gevraagd wanneer wordt vastgesteld hoeveel elke bank in 2015 moet bijdragen aan een afwikkelingsfonds. De gedelegeerde handeling bepaalt dat een afwikkelingsautoriteit uiterlijk op 30 november 2015 een bank moet informeren over de in 2015 te betalen bijdragen aan het afwikkelingsfonds. Uiterlijk 31 december 2015 moeten banken hun bijdragen aan het afwikkelingsfonds hebben betaald. Voor die landen die deelnemen aan de bankenunie gaan deze bijdragen initieel in het nationale resolutiefonds en worden deze bijdragen in 2016 overgeheveld naar het SRF.

Daarnaast is de vraag gesteld op welke wijze wordt omgegaan met nieuw toetredende banken. De gedelegeerde handeling bepaalt dat instellingen

³ Daar staat tegenover dat deze bank met veel gegarandeerde deposito's wel relatief veel aan het nationale DGS-fonds zal bijdragen.

die gedurende een lopend jaar onder toezicht komen te staan, naar rato van het aantal maanden dat ze onder toezicht staan bijdragen aan een afwikkelingsfonds.

Voorbeeld 2

Nationaal fonds in land A:

Bank 1: contributiegrondslag = € 600; DGS gegarandeerde deposito's = € 100

Bank 2: contributiegrondslag = € 400; DGS gegarandeerde deposito's = € 300

Totaal: contributiegrondslag = € 1000; DGS gegarandeerde deposito's = € 400

Doelomvang nationaal fonds (1% van totaal gegarandeerde deposito's) = € 4,

Bank 1 draagt hieraan bij: $(€ 600 / € 1000) \times € 4 = € 2,40$

Bank 2 draagt hieraan bij: $(€ 400 / € 1000) \times € 4 = € 1,60$

N.B. Bank 2 laat de doelomvang het meest toenemen, maar draagt een lager bedrag bij aan het fonds vanwege zijn lagere contributiegrondslag.

Nationaal fonds in land B:

Bank 3: contributiegrondslag = € 500; DGS gegarandeerde deposito's = € 25

Bank 4: contributiegrondslag = € 1500; DGS gegarandeerde deposito's = € 175

Totaal: contributiegrondslag = € 2000; DGS gegarandeerde deposito's = € 200

Doelomvang nationaal fonds (1% van totaal gegarandeerde deposito's) = € 2

Bank 3 draagt hieraan bij: $(€ 500 / € 2000) \times € 2 = € 0,50$

Bank 4 draagt hieraan bij: $(€ 1500 / € 2000) \times € 2 = € 1,50$

N.B. Bank 4 laat de doelomvang het meest toenemen en draagt een hoger bedrag bij aan het fonds vanwege zijn hogere contributiegrondslag.

Gezamenlijk fonds land A en B:

Contributiegrondslag A + B = € 3000;

DGS gegarandeerde deposito's A + B = € 600

Doelomvang gezamenlijk fonds (A + B) = € 6

Bank 1 draagt aan gezamenlijk fonds bij: $(€ 600 / € 3000) \times € 6 = € 1,20$

Bank 2 draagt aan gezamenlijk fonds bij: $(€ 400 / € 3000) \times € 6 = € 0,80$

Bank 3 draagt aan gezamenlijk fonds bij: $(€ 500 / € 3000) \times € 6 = € 1$

Bank 4 draagt aan gezamenlijk fonds bij: $(€ 1500 / € 3000) \times € 6 = € 3$

Oftewel, land A draagt aan het gezamenlijke fonds nog maar in totaal € 2 in plaats van € 4 aan een nationaal fonds bij. Land B draagt aan het gezamenlijke fonds € 4 in plaats van € 2 aan een nationaal fonds bij. Er vindt dus een verschuiving plaats van land A naar land B plaats van € 2.

Impact op de (Nederlandse) bancaire sector

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben meerdere vragen gesteld over het effect van de gekozen berekeningsmethodiek op bijdragen van banken aan het SRF en in het bijzonder de bijdragen van de Nederlandse banken. Aangezien de berekeningen die door de Europese Commissie zijn gemaakt niet publiek zijn gemaakt en de gegevens die zijn gebruikt om de bijdragen van Nederlandse banken te berekenen toezicht-vertrouwelijk zijn, kan ik op dit moment niet ingaan op de resultaten voor individuele banken of nationale bankensectoren.

Wel kan ik ingaan op de vraag waarom het erop lijkt dat de Nederlandse bijdrage aan het SRF nagenoeg gelijk blijft ten opzichte van wat Nederland zou hebben moeten bijdragen aan een nationaal afwikkelingsfonds, te weten € 4,5 mld. De onderbouwing hiervoor is als volgt.

De gegarandeerde deposito's in Nederland bedragen ongeveer € 450 mld, hetgeen betekent dat een nationaal afwikkelingsfonds een doelomvang van € 4,5 mld zou hebben (1% van gegarandeerde deposito's). De Europese Commissie heeft verder aangegeven dat in de bankenunie ongeveer € 5.500 mld gegarandeerde deposito's zijn. Het SRF heeft daarom op dit moment een doelomvang van € 55 mld. Nederlandse banken dragen naar rato van hun contributiegrondslag ten opzichte van de totale contributiegrondslag in de bankenunie bij aan het SRF. De contributiegrondslag voor de Nederlandse banken bedraagt ongeveer € 1.639 mld⁴. De totale contributiegrondslag in de bankenunie bedraagt naar schatting van de Europese Commissie € 19.950 mld. De bijdrage van de Nederlandse bankensector aan het SRF (enkel gebaseerd op de *flat fee*, nog niet gecorrigeerd voor het risicoprofiel) bedraagt daarmee ongeveer € 4,5 miljard ($€ 55 \times € 1.639 / € 19.950$). Dit bedrag kan door correcties voor het risicoprofiel nog naar beneden of boven worden bijgesteld, maar uit de vertrouwelijke berekeningen van de Europese Commissie blijkt dat voor de Nederlandse banken de totale bijdrage aan het SRF in dezelfde orde van grootte zal liggen als de totale bijdrage aan het nationale afwikkelingsfonds.

De leden hebben ook gevraagd welk deel de Nederlandse bankensector uitmaakt van de Europese bankensector. De activa van Nederlandse banken maken op basis van gegevens van de ECB ongeveer 8% uit van de totale bancaire activa in de eurozone.

Voorts hebben de leden gevraagd welke Nederlandse banken onder de regeling voor kleine banken vallen. Zoals hierboven beschreven dienen dergelijke banken te voldoen aan het criterium dat hun contributiebasis kleiner is dan € 300 mln en dat ze een balanstotaal hebben van minder dan € 1 mld. Ook wanneer instellingen aan beide voorwaarden voldoen, kan de afwikkelingsautoriteit alsnog beslissen om een reguliere bijdrage op te leggen. Aangezien voor Nederlandse banken de Europese afwikkelingsautoriteit degene is die zal bepalen of alsnog een reguliere bijdrage wordt opgelegd aan een kleine bank, kan ik op voorhand dan ook niet zeggen welke banken onder deze regeling komen te vallen.

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben gevraagd waarom ik tevreden ben en spreek over een evenwichtig resultaat ten aanzien van het voorstel van de Europese Commissie voor een gedelegeerde handeling. In mijn ogen is een evenwichtig resultaat bereikt, omdat in lijn met de Nederlandse inzet in de gedelegeerde handeling een

⁴ € 2.243 mld (totale passiva) minus € 153 mld (eigen vermogen) en minus € 451 mld (door het DGS gegarandeerde deposito's).

goede balans is gevonden tussen zowel de omvang als het risicoprofiel van banken bij de berekening van de bijdragen aan het SRF. Bovendien leidt de methodiek ertoe dat de Nederlandse bankensector niet veel meer of veel minder gaat bijdragen aan het SRF, dan zij zou moeten afdragen aan een nationaal resolutiefonds.

Tot slot vragen de leden om opheldering om een passage uit mijn eerdere brief ten aanzien van de verdere onderhandelingen, namelijk dat het voor Nederland van belang blijft om bij de verdere onderhandelingen te waarborgen dat alle banken op basis van omvang en risicoprofiel zullen bijdragen aan het SRF. In de gedelegeerde handeling is mijns inziens gewaarborgd dat alle banken op basis van omvang en risicoprofiel zullen bijdragen aan een afwikkelingsfonds. De Raad zal echter nog moeten spreken over het conceptvoorstel van de Europese Commissie voor de uitvoeringshandeling en zal deze uiteindelijk moeten aannemen. In het kader van deze besprekingen blijft het voor Nederland van belang dat dit gewaarborgd blijft.

Vragen over Single Resolution Fund (SRF)

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben ook vragen gesteld over het Single Resolution Fund (SRF) en hebben gevraagd of er onderliggende cijfers zijn waaruit blijkt dat een fonds met een omvang van € 55 mld voldoende is. Het streefbedrag van het SRF bedraagt ten minste 1% van de gegarandeerde deposito's van alle instellingen waaraan in de deelnemende lidstaten een bankvergunning is verleend. In de toelichting van de Europese Commissie bij haar voorstel voor een verordening voor de oprichting van een Europees resolutiemechanisme gaf zij aan dat op basis van 2011 data 1% van de gegarandeerde deposito's overeen zou komen met een SRF ter grootte van ongeveer € 55 mld. Indien de omvang van de gegarandeerde deposito's in de bankenunie wijzigt, zal ook het streefbedrag van het SRF in absolute termen wijzigen. Vooralsnog wordt bij de berekeningen door de Europese Commissie echter een omvang van ca. € 55 mld gehanteerd.

Op basis van zowel de BRRD als de SRM-verordening kunnen de middelen in het resolutiefonds slechts voor een beperkt aantal doelen, die niet door middel van bail-in kunnen worden opgevangen, worden gebruikt. Het gaat hierbij onder meer om het garanderen van verplichtingen van een entiteit in afwikkeling of het financieren van een bruginstelling of een entiteit voor activabeheer. Daarnaast kunnen de middelen in het SRF worden aangewend ter compensatie van houders van vorderingen die zijn afgeschreven en die, blijkens een ex post waardering, in een slechtere positie zijn komen te verkeren dan het geval zou zijn geweest in faillissement. Verliezen bij een bank moeten in beginsel volledig middels bail-in worden opgevangen.

Op basis van deze principes heeft de Europese Commissie naar aanleiding van een door haar uitgevoerde *impact assessment* bij het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie voor de BRRD deze 1% van de gegarandeerde deposito's opgenomen. In de toelichting bij het oorspronkelijke SRM-voorstel geeft de Europese Commissie verder aan dat een fonds van ten minste 1% van de gegarandeerde deposito's voldoende is om in een toekomstige crisis een ordelijke afwikkeling van banken te waarborgen. Daarbij gaat de Europese Commissie ervan uit dat middelen uit het SRF pas gebruikt mogen worden voor het opvangen van verliezen in de bank nadat ten minste bail-in heeft plaatsgevonden van 8% van de totale passiva. De bijdrage van het SRF aan de herkapitalisatie mag vervolgens maximaal 5% van de totale passiva inclusief eigen vermogen van de bank bedragen. Indien dit nog niet voldoende zou zijn om de

verliezen bij de bank op te vangen dient bail-in tot en met senior schuldeisers plaats te vinden, met uitzondering van deposito's die voor dekking onder het DGS in aanmerking komen. Door deze bepalingen wordt een mogelijk beroep op het SRF beperkt.

Voorts hebben de leden een vraag gesteld over een scenario waarin het SRF over onvoldoende middelen beschikt om problemen bij een bank aan te pakken en vragen welke leenmogelijkheden het SRF dan heeft. Indien de middelen in het SRF niet toereikend zijn om de verliezen, kosten of andere uitgaven als gevolg van een afwikkelingsmaatregel te dekken, zullen in eerste instantie ex post bijdragen bij banken geïnd worden. Gedurende de overgangsperiode (d.w.z. de periode dat het SRF nog niet volledig gemutualiseerd is en er dus nog nationale compartimenten zijn) worden deze bijdragen geheven bij de instellingen in de direct betrokken lidstaat of lidstaten. Na deze overgangsperiode worden de ex post bijdragen geïnd bij alle instellingen in de deelnemende lidstaten. De ex post bijdragen worden op eenzelfde wijze berekend als de reguliere ex ante bijdragen, met als verschil dat de ex post bijdragen kunnen oplopen tot maximaal driemaal de hoogte van de jaarlijkse ex ante bijdragen.

Indien de ex post bijdragen niet onmiddellijk beschikbaar of niet voldoende zijn om de uitgaven van het SRF als gevolg van de afwikkelingsmaatregel te dekken, kan de Europese afwikkelingsraad voor het SRF lenen van derden. De lening dient uiteindelijk terugbetaald te worden door de banken binnen de bankenunie. Tot slot is afgesproken dat tijdens de overgangsperiode wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijke Europese publieke achtervang voor het resolutiefonds. Ook een Europese publieke achtervang dient op middellange termijn begrotingsneutraal te zijn, zodat de kosten hiervan teruggevorderd worden op de Europese bankensector.

Overige vragen

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben tot slot een aantal vragen gesteld die niet ondergebracht konden worden in een van de reeds behandelde thema's.

Zo hebben de leden gevraagd of de bijdrage aan het resolutiefonds de bankenbelasting in Nederland gaat vervangen. In reactie op deze vraag merk ik op dat een aanpassing van de bankenbelasting, nog los van de budgettaire gevolgen, op dit moment niet aan de orde is.

De leden hebben verder gevraagd naar de laatste ontwikkeling op het gebied van de onderhandelingen over een Europees DGS. Hierbij kan ik kort zijn: de vormgeving van een Europees DGS staat momenteel niet op de Europese agenda en is geen onderwerp van discussie.

Ook hebben de leden gevraagd om een gedetailleerd overzicht van de leverage ratio, Tier-1 en Tier-2 kapitaal alsmede de CET1 ratio van alle banken in de aan de bankenunie deelnemende lidstaten. Voor deze gegevens verwijs ik u naar de resultaten van de *Comprehensive Assessment*, die te vinden zijn op de website van de Europese Centrale Bank (ECB).

Tot slot hebben de leden gevraagd naar de stand van zaken en reikwijdte van het onderzoek naar de stapeling van regelgeving op de bancaire sector. Het kabinet is voornemens om de Kamer voor het einde van het jaar te informeren over de effecten van de stapeling van regelgeving op de bancaire sector en de kredietverlening. In de hierover toegezegde brief zal ik ook nader ingaan op belangrijkste kosten waar de Nederlandse

banken mee geconfronteerd worden. Daarnaast is Actal gevraagd om te inventariseren welke regeldruk disproportioneel is ten opzichte van het doel dat met de betreffende regelgeving wordt nagestreefd en welke financiële wet- en regelgeving een (onnodige) barrière kan vormen voor toetreding tot, of groeien in de Nederlandse bancaire retailsector. Over de uitkomsten van dit onderzoek wordt u naar verwachting in de eerste helft van 2015 geïnformeerd.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem